

01

Αν $G(x) = \int_1^x f(t)dt$, όπου $f(t) = \int_1^{3t} \frac{e^u}{\sqrt{u}} du$ και $x > 0$, $t > 0$ να βρείτε :

α) την $G''(1)$

β) το $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sqrt{x}G''(x) - \sqrt{3}}{\sqrt{x+1} - 1}$

α)

Η f είναι παραγωγίσιμη (αρα και συνεχής) με $f'(t) = \frac{e^{3t}}{\sqrt{3t}} (3t)' = \frac{\sqrt{3}e^{3t}}{\sqrt{t}}$, $t > 0$.

Επειδή η f είναι συνεχής, η G είναι παραγωγίσιμη με $G'(x) = f(x)$, $x > 0$.

Ακόμη $G''(x) = f'(x) = \frac{\sqrt{3}e^{3x}}{\sqrt{x}}$, $x > 0$, επομένως $G''(1) = \frac{\sqrt{3}e^3}{\sqrt{1}} = \sqrt{3}e^3$.

β)

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\sqrt{x}G''(x) - \sqrt{3}}{\sqrt{x+1} - 1} &= \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\sqrt{x} \frac{\sqrt{3}e^{3x}}{\sqrt{x}} - \sqrt{3}}{\sqrt{x+1} - 1} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\sqrt{3}e^{3x} - \sqrt{3}}{\sqrt{x+1} - 1} \stackrel{0}{=} \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{(\sqrt{3}e^{3x} - \sqrt{3})'}{(\sqrt{x+1} - 1)'} \\ &= \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{3\sqrt{3}e^{3x}}{1} = \lim_{x \rightarrow x_0} (6\sqrt{3}e^{3x} \sqrt{x+1}) = 6\sqrt{3}e^0 \sqrt{1} = 6\sqrt{3}. \end{aligned}$$

02

Να βρείτε τη συνάρτηση $f : (-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}) \rightarrow \mathbb{R}$ με συνεχή δεύτερη παραγώγο για

την οποία ισχύουν : $f(0) = 1995$, $f'(0) = 1$, $1 + \int_0^x f''(t) \sin t dt = \sin^2 x + \int_0^x f'(t) \eta \mu t dt$.

Παραγωγίζοντας τα δύο μέλη της δοσμένης ισότητας με τα ολοκληρώματα έχουμε:

$$0 + f''(x) \sin x = (\sin^2 x)' + f'(x) \eta \mu x \Rightarrow f''(x) \sin x + f'(x) (\sin x)' = (\sin^2 x)' \Rightarrow (f'(x) \sin x)' = (\sin^2 x)' \Rightarrow f'(x) \sin x = \sin^2 x + c_1 \quad (1), \text{ όπου } c_1 \in \mathbb{R}.$$

Απο την (1) για $x=0$ παίρνουμε:

$$f'(0) \sin 0 = \sin^2 0 + c_1 \Rightarrow 1 \cdot 1 = 1^2 + c_1 \Rightarrow c_1 = 0.$$

Η (1) γραφεται $f'(x) \sin x = \sin^2 x \Rightarrow f'(x) = \sin x$ (για κάθε $x \in (-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$: $\sin x > 0$).

Αρα $f'(x) = (\eta \mu x)' \Rightarrow f(x) = \eta \mu x + c_2 \quad (2)$, όπου $c_2 \in \mathbb{R}$.

Απο την (2) για $x=0$ παίρνουμε:

$$f(0) = \eta \mu 0 + c_2 \Rightarrow 1995 = 0 + c_2 \Rightarrow c_2 = 1995.$$

Αρα για κάθε $x \in (-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ είναι $f(x) = \eta \mu x + 1995$.

03

Θεωρούμε τους πραγματικούς αριθμούς a, β με $0 < a < \beta$, τη συνεχή συνάρτηση $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία $\int_a^\beta f(t) dt = 0$ και τη συνάρτηση $g(x) = 2 + \frac{1}{x} \int_a^x f(t) dt$ $x \in (0, +\infty)$. Να αποδείξετε ότι υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (a, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύουν :

α) Η εφαπτομένη της γραφικής παραστάσης της συνάρτησης g στο σημείο $(x_0, g(x_0))$ να είναι παράλληλη στον άξονα $x'x$.

β) $g(x_0) = 2 + f(x_0)$.

α)

Οι συναρτήσεις $2, \frac{1}{x}, \int_a^x f(t) dt$ είναι παραγωγίσιμες στο $(0, +\infty)$ άρα και η συνάρτηση $g(x) = 2 + \frac{1}{x} \int_a^x f(t) dt$ είναι παραγωγίσιμη (άρα και συνεχής) στο $(0, +\infty)$.

Έχουμε :

$$\left. \begin{aligned} \bullet g(a) &= 2 + \frac{1}{a} \int_a^a f(t) dt = 2 + 0 = 2 \\ \bullet g(\beta) &= 2 + \frac{1}{\beta} \int_a^\beta f(t) dt = 2 + 0 = 2 \end{aligned} \right\} \text{δηλαδή } g(a) = g(\beta)$$

• η g είναι συνεχής στο $[a, \beta] \subset (0, +\infty)$

• η g είναι παραγωγίσιμη στο (a, β)

Συμφωνά με το θεώρημα Rolle υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (a, \beta)$ τέτοιο ώστε $g'(x_0) = 0$, δηλαδή η εφαπτομένη της C_g στο $(x_0, g(x_0))$ είναι παράλληλη στον άξονα $x'x$.

β)

Είναι

$$g'(x) = 0 + \left(\frac{1}{x}\right)' \int_a^x f(t) dt + \frac{1}{x} \left(\int_a^x f(t) dt\right)' = -\frac{1}{x^2} \int_a^x f(t) dt + \frac{1}{x} f(x), \quad x \in (0, +\infty).$$

$$\text{Απο το (α) ερώτημα είναι: } g'(x_0) = 0 \Rightarrow -\frac{1}{x_0^2} \int_a^{x_0} f(t) dt + \frac{1}{x_0} f(x_0) = 0 \quad (1)$$

$$\text{Άκομη } g(x_0) = 2 + \frac{1}{x_0} \int_a^{x_0} f(t) dt \Rightarrow \int_a^{x_0} f(t) dt = x_0 g(x_0) - 2x_0 \quad (2).$$

Η (1) λόγω της (2) γραφεται:

$$-\frac{1}{x_0^2} (x_0 g(x_0) - 2x_0) + \frac{1}{x_0} f(x_0) = 0 \Rightarrow -\frac{1}{x_0} (g(x_0) - 2) + \frac{1}{x_0} f(x_0) = 0 \Rightarrow$$

$$-\frac{1}{x_0} (g(x_0) - 2 - f(x_0)) = 0 \Rightarrow g(x_0) = 2 + f(x_0).$$

04

Η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, είναι παραγωγίσιμη και ισχύει ότι $f'(x) > 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $F(x) = \int_a^{\beta} f(x-t)dt$, $x \in \mathbb{R}$ με a, β πραγματικούς αριθμούς, είναι παραγωγίσιμη και ότι αν υπάρχει $x_0 \in \mathbb{R}$ με $F'(x_0) = 0$, τότε $F(x) = 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Θετούμε $x-t = u \Rightarrow t = x-u \Rightarrow dt = -du$ και για $t=a$ παίρνουμε $u=x-a$ ενώ για $t=\beta$ παίρνουμε $u=x-\beta$. Έτσι έχουμε

$$F(x) = \int_a^{\beta} f(x-t)dt = \int_{x-a}^{x-\beta} -f(u)du \Rightarrow F(x) = \int_{x-a}^2 -f(u)du + \int_2^{x-\beta} -f(u)du \Rightarrow F(x) = \int_2^{x-a} f(u)du - \int_2^{x-\beta} f(u)du \quad (1)$$

Η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} (αφού είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R}), έτσι λόγω της (1) η F είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως διαφορά παραγωγίσιμων συναρτήσεων με $F'(x) = f(x-a)(x-a)' - f(x-\beta)(x-\beta)' \Rightarrow F'(x) = f(x-a) - f(x-\beta) \quad (2)$.

Αν υπάρχει $x_0 \in \mathbb{R}$ με $F'(x_0) = 0$, η (2) για $x=x_0$ γραφεται

$$0 = f(x_0-a) - f(x_0-\beta) \Rightarrow f(x_0-a) = f(x_0-\beta) \Rightarrow x_0-a = x_0-\beta \Rightarrow a = \beta, \text{ αφού η } f \text{ είναι γνησίως αυξουσα στο } \mathbb{R} \text{ (} f'(x) > 0 \text{, για κάθε } x \in \mathbb{R} \text{) άρα θα είναι και 1-1 σε αυτό.}$$

$$\text{Η (1) λοιπόν γραφεται: } F(x) = \int_2^{x-a} f(u)du - \int_2^{x-a} f(u)du \Rightarrow F(x) = 0, \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

05

Η αξία μιας μηχανής που εκτυπώνει βιβλία μειωνεται με το χρόνο t , σύμφωνα με τη συνάρτηση $f(t) = \frac{7A}{2} e^{-\frac{t+28}{14}}$, $t \geq 0$, όπου A ένας θετικός αριθμός. Ο ρυθμός μεταβολής του κέρδους $K(t)$, από την πώληση των βιβλίων που εκτυπώνει η συγκεκριμένη μηχανή, δίνεται από τη συνάρτηση $K'(t) = \frac{A}{4} e^{-\frac{t}{7}}$, $t \geq 0$ και υποθετούμε ότι $K(0) = 0$. Να βρεθεί η χρονική στιγμή κατά την οποία πρέπει να πουληθεί η μηχανή, έτσι ώστε το συνολικό κέρδος $P(t)$ από τα βιβλία που πουληθηκαν συν την αξία της μηχανής να γίνεται μέγιστο.

Για κάθε $t \geq 0$ είναι: $P(t) = K(t) + f(t) \Rightarrow$

$$\bullet P'(t) = K'(t) + f'(t) = \frac{A}{4} e^{-\frac{t}{7}} + \frac{7A}{2} e^{-\frac{t+28}{14}} \cdot \left(-\frac{1}{14}\right) = \frac{A}{4} e^{-\frac{t}{7}} - \frac{A}{4} e^{-\frac{t+28}{14}} = \frac{A}{4} \left(e^{-\frac{t}{7}} - e^{-\frac{t+28}{14}} \right)$$

$$\bullet P'(t) = 0 \Leftrightarrow e^{-\frac{t}{7}} - e^{-\frac{t+28}{14}} = 0 \Leftrightarrow e^{-\frac{t}{7}} = e^{-\frac{t+28}{14}} \Leftrightarrow -\frac{t}{7} = -\frac{t+28}{14} \Leftrightarrow t = 28$$

$$\bullet P'(t) > 0 \Leftrightarrow e^{-\frac{t}{7}} - e^{-\frac{t+28}{14}} > 0 \Leftrightarrow e^{-\frac{t}{7}} > e^{-\frac{t+28}{14}} \Leftrightarrow -\frac{t}{7} > -\frac{t+28}{14} \Leftrightarrow t < 28,$$

$$\bullet P'(t) < 0 \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow t > 28$$

Άρα η συνάρτηση $P(t)$ παρουσιάζει μέγιστο στη θέση $t=28$, επομένως η χρονική στιγμή κατά την οποία πρέπει να πουληθεί η μηχανή, έτσι ώστε το συνολικό κέρδος από τα βιβλία που πουληθηκαν συν την αξία της μηχανής να γίνεται μέγιστο, είναι η $t=28$.

06

Δίνεται η συνάρτηση f , δυο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , για την οποία ισχύει $f'(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και η συνάρτηση g τέτοια ώστε $g(x)f'(x) = 2f(x)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι, αν η γραφική παρασταση της f έχει σημείο καμπής το $A(x_0, f(x_0))$ τότε η εφαπτομένη της γραφικής παραστάσεως της g στο σημείο $B(x_0, g(x_0))$ είναι παράλληλη στην ευθεία $y - 2x + 5 = 0$.

Εφόσον η f είναι δυο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} και το $A(x_0, f(x_0))$ σημείο καμπής της C_f θα είναι $f''(x_0) = 0$. Επειδή $f'(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ έχουμε:

$$\bullet g(x) = \frac{2f(x)}{f'(x)} \text{ και}$$

$$\bullet g'(x) = \frac{2(f'(x))^2 - 2f(x)f''(x)}{(f'(x))^2} \Rightarrow g'(x_0) = \frac{2(f'(x_0))^2 - 2f(x_0)f''(x_0)}{(f'(x_0))^2} \Rightarrow g'(x_0) = \frac{2(f'(x_0))^2}{(f'(x_0))^2} \Rightarrow$$

$$g'(x_0) = 2$$

Ο συντελεστής διεύθυνσης της ευθείας $y - 2x + 5 = 0 \Leftrightarrow y = 2x - 5$ είναι 2 και είναι ίσος με τον συντελεστή διεύθυνσης $g'(x_0)$ της εφαπτομένης της C_g στο B . Άρα η εφαπτομένη της C_g στο B είναι παράλληλη στην ευθεία $y - 2x + 5 = 0$.

07

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^4 - 2x^2 + a$, $a \in \mathbb{R}$.

α) Αν $A(x_1, f(x_1))$, $B(x_2, f(x_2))$, $\Gamma(x_3, f(x_3))$ είναι τοπικά ακροτάτα της γραφικής παραστάσεως της f και $x_1 < x_2 < x_3$, να αποδείξετε ότι η ευθεία AB είναι κάθετη στην ευθεία $B\Gamma$.

β) Αν $0 < a < 1$, να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει ακριβώς μια λύση στο διάστημα $(-1, 0)$.

α)

Έχουμε

$$\bullet f'(x) = 4x^3 - 4x = 4x(x-1)(x+1) \text{ και}$$

$$\bullet f'(x) = 0 \Leftrightarrow 4x(x-1)(x+1) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \text{ ή } x = 1 \text{ ή } x = -1.$$

Στις θέσεις αυτές η $f'(x)$ αλλάζει πρόσημο, αφού όλες οι ρίζες της πολυωνυμικής εξίσωσης $f'(x) = 0$ είναι απλές και επομένως στις θέσεις αυτές η f παρουσιάζει τοπικά ακροτάτα.

$$\text{Είναι } x_1 = -1, x_2 = 0, x_3 = 1 \text{ και } f(-1) = a - 1, f(0) = a, f(1) = a - 1.$$

$$\text{Συνεπώς: } A(-1, a-1), B(0, a), \Gamma(1, a-1).$$

$$\text{Έτσι: } \lambda_{AB} \cdot \lambda_{B\Gamma} = \frac{a - (a-1)}{0 - (-1)} \cdot \frac{a-1-a}{1-0} = 1 \cdot (-1) = -1, \text{ άρα } AB \perp B\Gamma.$$

β)

Για κάθε $x \in (-1, 0)$ είναι $x < 0$, $x-1 < 0$, $x+1 > 0$ άρα $f'(x) = 4x(x-1)(x+1) > 0$.

Η f λοιπόν είναι γνησίως αυξουσα στο $(-1, 0)$, επομένως η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει το πολύ μια ρίζα στο $(-1, 0)$.

Η f είναι συνεχής στο $[-1, 0]$ ως πολυωνυμική και $f(-1) \cdot f(0) = (a-1)a < 0$, αφού $0 < a < 1$, άρα (Bolzano) η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(-1, 0)$. Απ'τα παραπάνω προκύπτει ότι η $f(x) = 0$ έχει ακριβώς μια λύση στο $(-1, 0)$.

08

Δίνονται οι πραγματικοί αριθμοί κ, λ με $\kappa < \lambda$ και η συνάρτηση $f(x) = (x-\kappa)^5(x-\lambda)^3$ με $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι :

α) $\frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{5}{x-\kappa} + \frac{3}{x-\lambda}$, για κάθε $x \neq \kappa$ και $x \neq \lambda$.

β) Η συνάρτηση $g(x) = \ln|f(x)|$ στρεφεί τα κοίλα προς τα κάτω στο διάστημα (κ, λ) .

α)

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $f'(x) = 5(x-\kappa)^4(x-\lambda)^3 + 3(x-\kappa)^5(x-\lambda)^2$,

αρα για κάθε $x \in \mathbb{R} - \{\kappa, \lambda\}$ έχουμε:

$$\frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{5(x-\kappa)^4(x-\lambda)^3}{(x-\kappa)^5(x-\lambda)^3} + \frac{3(x-\kappa)^5(x-\lambda)^2}{(x-\kappa)^5(x-\lambda)^3} \Rightarrow \frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{5}{x-\kappa} + \frac{3}{x-\lambda}.$$

β)

Για κάθε $x \in (\kappa, \lambda)$ ισχύει $\kappa < x < \lambda \Rightarrow \begin{cases} x-\kappa > 0 \\ x-\lambda < 0 \end{cases} \Rightarrow f(x) < 0 \Rightarrow g(x) = \ln(-f(x))$, επομένως

$$g'(x) = \frac{-f'(x)}{-f(x)} = \frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{5}{x-\kappa} + \frac{3}{x-\lambda} \text{ και } g''(x) = \frac{-5}{(x-\kappa)^2} + \frac{-3}{(x-\lambda)^2} < 0.$$

Αρα η g στρεφεί τα κοίλα προς τα κάτω στο (κ, λ) .